

UMC UTRECHT EN AMSTERDAM UMC STARTEN HET UNIVERSITAIR PUBLIC HEALTH OPLEIDINGSINSTITUUT (UPHO)

De zorg kraakt onder vergrijzing, groeiende gezondheidsverschillen en druk op de huisarts. Daarom starten UMC Utrecht en Amsterdam UMC het Universitair Public Health Opleidingsinstituut (UPHO), waar artsen Maatschappij en Gezondheid worden opgeleid tot pioniers in preventie. De eerste lichting artsen is net gestart. De Eerstelijns sprak met initiatiefnemers dr. Marielle Jambroes (UMC Utrecht) en prof. dr. Allard van der Beek (Amsterdam UMC).

De opleiding tot arts Maatschappij en Gezondheid bestaat al langer, maar wordt nu ook vanuit het nieuwe opleidingsinstituut van de twee UMC's aangeboden. Jambroes legt uit: "Met alle veranderingen in de zorg wordt het alleen maar belangrijker om die verbinding te maken tussen preventie, de publieke gezondheidszorg én de klinische zorg. Op deze manier willen we kennis van de UMC's op het gebied van onderzoek en innovatie in het veld krijgen."

Van der Beek vult aan: "Ik had deze wens al veel langer. Het is eigenlijk raar dat we als UMC alle medische vervolgoopleidingen doen, behalve Arts Maatschappij en Gezondheid. En ik hoop dat dit nieuwe instituut ook het imago van het vak ten goede komt. Het staat niet bepaald bovenaan de medische ladder, dat is toch veel meer de klinische geneeskunde; chirurgen en kinderartsen.' Terwijl er in de hele sociale geneeskunde – waaronder ook de bedrijfsartsen en verzekeringsartsen vallen – grote tekorten zijn. "Er zijn zoveel maatschappelijke vraagstukken waar de brede blik van een arts Maatschappij en Gezondheid meer en meer nodig is."

'Veel oorzaken van ziektes liggen buiten de zorg, de oplossingen ook'

Jambroes benadrukt dat de daadwerkelijke oorzaken van veel ziektes buiten de zorg liggen. "De oplossingen liggen ook buiten de deuren van het ziekenhuis. Dat vraagt om een populatiegerichte aanpak."

Grijze golf

Van der Beek noemt de vergrijzing als een van de grote maatschappelijke uitdagingen van de komende jaren. "De grijze golf die nu al gaande is en die alleen maar groter wordt de komende vijf tot tien jaar, maakt dat we de zorg niet meer kunnen bieden zoals we gewend waren. Dat wordt alleen maar nijpender en dat betekent dat de zorg meer en meer buiten de muren van het ziekenhuis zal plaatsvinden. En dat maakt ons vak, maar ook het vak van de huisarts en van de specialist ouderengeneeskunde, steeds relevanter."

Volgens Jambroes is er sprake van een vreemde paradox. "Aan de ene kant groeit de aandacht voor preventie in de zorg en in de eerstelijns, terwijl er aan de andere kant meer nadruk ligt op health checks en screenings, waarmee we in feite een hoop gezonde mensen juist de zorg intrekken. Maar de echte gezondheidsproblemen zitten juist bij de kwetsbare groepen, mensen die zichzelf niet redden. Dat is de oorzaak van de grote gezondheidsverschillen in Nederland."

Volksgezondheid

Volgens de twee initiatiefnemers zijn er meer ontwikkelingen die een probleem vormen voor de volksgezondheid, zoals bijvoorbeeld in groeiende mate klimaatverandering. Gezondheidsproblemen die 'niet gestold' zijn in een discipline en die niet vragen om individuele maar publieksgerichte oplossingen. Jambroes: "Daarom hebben we het over preventie-pioniers. De focus ligt op de veranderbare volksgezondheidsproblemen. We hopen met ons instituut mensen op te leiden die buiten de gebaande paden denken en zo nieuwe oplossingen vinden."

Spin in het web

Creatieve oplossingen zijn nodig om de zorg van de toekomst toegankelijk én houdbaar te houden. Dat vraagt om een brede blik en samenwerking met allerlei partijen in de samenleving. De arts Maatschappij en Gezondheid kan daar – als een spin in het web – een belangrijke rol in spelen, klinkt het. Van der Beek: "Daarom hebben we het over preventie-pioniers. Studenten leren buiten de gebaande paden denken, zodat ze nieuwe oplossingen kunnen vinden. Deze artsen werken anders dan de klinische arts op zoek naar een diagnose en medische behandeling; dit zijn artsen die grote maatschappelijke problemen willen oplossen."

Samenwerken met de eerstelijns en het sociaal domein hoort daar ook bij. Jambroes: "Huisartsen weten heel goed dat de meeste gezondheidsproblemen niet op te lossen zijn in de spreekkamer. Artsen Maatschappij en Gezondheid kunnen helpen de druk te verlichten en daarvoor moet je elkaar weten te vinden, samenwerken." Ook in de nieuwe opleiding is er veel aandacht voor interprofessioneel samenwerken, benadrukt ze. Zo gaan de studenten tijdens zogeheten 'challenges' juist met grote vraagstukken aan de gang: hoe maak je een groot probleem behapbaar, welke kennis is er, en hoe organiseer je samenwerking? Ook bestuurlijke akkoorden als IZA en GALA komen aan bod.

In september begonnen elf studenten aan de tweejarige vervolgopleiding; de werving voor het volgende instroommoment, in maart, is al gestart. Van der Beek: "Dit zijn artsen die heel bewust een ander pad kiezen. Ook zij-instromers zoals huisartsen zijn welkom."

Meer weten?

[UPHO](#)